

№ 58/81.07.18г.

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. Боряна Делийска, д.м.н

**На дисертационния труд на д-р Таня Димитрова Методиева
за присъждане на НОС „Доктор“, област на висшето образование 7,
здравеопазване и спорт, професионално направление -7.1-
медицина, научна специалност 03.01.15-нефрология, Медицински
университет-София, Клиничен център по нефрология**

Тема: БЪБРЕЧНА ТРАНСПЛАНТАЦИЯ И ЗАХАРЕН ДИАБЕТ

Научен ръководител: Проф. Емил Паскалев Димитров, д.м.н

1. Кратки биографични данни.

Д-р Таня Методиева е родена през 1975г, завършва медицина през 2000г, работи последователно в СТМ „Хера“ и „Юнона“, в МБАЛ "Св. Ив. Рилски"-гр. Дупница, а от 2014 е лекар-асистент в Клиника по нефрология и трансплантация на УМБАЛ "Александровска", Клиничен център по нефрология, МУ-София.

2. Анализ на дисертационния труд.

Д-р Таня Методиева е представила за рецензиране добре оформен дисертационен труд според ЗРАС и Правилника на МУ-София. Дисертационният труд е приет пред Катедрен съвет на Клиничен център по нефрология, МУ-София и е насочен за публична защита.

Дисертационният труд е представен на 133 стандартни машинописни страници, добре онагледен с 28 фигури и 10 таблици.

Избраната тема е актуална, защото бъбречната трансплантация и захарният диабет са чести находки в реалната клинична практика, а до сега този проблем не е разработвана в страната.

Литературният обзор е базиран върху библиографска справка от 309 литературни източника. От тях само 3 са на български език, а останалите са на чуждестранни автори. Обзорът е разработен на 44 страници и включва анализ на различните аспекти на проблема, като завършва с изводи, определящи и основната цел на дисертационния труд а именно да се направи клинична характеристика на бъбречната трансплантация при болни със захарен диабет. Във връзка с тях д-р Методиева формулира и основните задачи на разработката, които включват клинична характеристика на бъбречната трансплантация /БТ/ при пациенти с наднормено телесно тегло и затлъстяване, анализ на честотата на захарния диабет при пациентите с бъбречна трансплантация, характеристика на протеинурията при бъбречно трансплантирани пациенти със захарен диабет, значението на нефропротекция с блокери на РААС при тези пациенти и изясняване на нови възможности за терапевтично повлияване на съдовите промени при диабетна нефропатия.

Обект на проучването са данните на всички 520 болни в страната с бъбречна трансплантация.

За статистическата обработка е използвана IBM SPSS Statistics 2010 и Microsoft Excel 2010, като са използвани съвременни методи за статистически анализ, създаващи предпоставка за достоверност на получените резултати.

Всяка отделна част, свързана с разработване на поставената задача завършва с дискусия и няколко извода, определящи основните характеристики на постигнатите резултати.

Определена е честотата на затлъстяването при БТ пациенти и лекостепенното му нарастване, вероятно във връзка с кортикостероидното лечение. Честотата му е значимо по-малки при пациенти, при които са използвани протоколи за имunosупресия без кортикостероидно лечение.

Д-р Методиева установява корелация на дислипидемията със затлъстяването. Едновременно с това, болните със затлъстяване по-рядко са с I степен ХБЗ и по-често с напреднали стадии на бъбречното заболяване. Високата честота на болните със затлъстяване и наднормено тегло ги определя като високорискова група с по-изявен коморбидитет.

Дисертантката отчита по-висока честота на захарния диабет /ЗД/ сред трансплантираните пациенти, в сравнение с общата популация, като появата на посттрансплантационен захарен диабет е свързан с рискови фактори като възраст над 45г., имуносупресивна терапия с кортикостероиди, наличие на С хепатит. Посттрансплантационният ЗД се комбинира и със значими усложнения като хипертония, сърдечно-съдови заболявания и тенденция към по-голяма честота на остри реакции на отхвърляне. Наблюдавано е, че при БТ болни с посттрансплантационен диабет по-рано се появява протеинурия.

При провеждане на анализ на възможностите за реноротекция се отчита, че РААС инхибиторите значимо намаляват нискостепенната протеинурия под 1 г/24ч.

В разработване на частта за нови възможности за повлияване на диабетната нефропатия е отчетен ефектът от прилагане на Calcium dobesilate. Дисертантката отчита, че медикаментът повлиява протеинурията, забавя прогресията на ХБЗ, като особено ефикасна е комбинацията му с АСЕ инхибитори при трансплантирани болни с нискостепенна протеинурия.

Въз основа на детайлно разработените глави на дисертацията и анализ на получените данни д-р Методиева обобщава 11 извода. Основни от тях са: висока честота на затлъстяването и дислипидемията сред БТ болни, което ги определя като рискова група, а протоколите без КС лечение са свързани с по-ниска честота на тази находка, обобщена е

връзката на затлъстяването с прогресията на ХБЗ, определят се рисковите фактори за посттрансплантационен диабет, който се комбинира както с друга коморбидност, така и с висока честота на остри реакции на отхвърлянето, протеинурията при тези пациенти се появява по-рано, в сравнение с нетрансплантираните, което определя и по-бързия ход на развитие на диабетна нефропатия, както и доказване на значението на ренопротекцията с блокери на РААС и с Calcium dobesilate

Научните приноси мога да разделя на оригинални, които включват анализ на захарния диабет при всички трансплантирани пациенти в страната и установяване на висока честота на затлъстяването при тях, което е свързано с допълнителни усложнения и рискове, включително прогресия на ХБЗ и неблагоприятен ефект върху честотата на острите кризи на отхвърляне. От съществено практическо значение за клиничната практика са изводите за честотата на новопоявилите се ЗД след трансплантацията и по-ранната изява на диабетната нефропатия, както и благоприятния ефект от лечение с Calcium dobesilate при тези пациенти. С потвърдителен характер са изводите, свързани със значението на инхибицията на РААС системата.

Публикациите към дисертационния труд са 3, от които 2 са в български и 1 в чуждестранно списание с IF.

Авторефератът е написан с ясен и точен стил, добре онагледен и изцяло отразява същността на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на гореизложеното, считам, че дисертационният труд на д-р Таня Димитрова Методиева представлява напълно завършена разработка с високо научно качество и значимо практическо приложение, тъй като тя дава отговор на много проблеми, свързани със значението на

захарния диабет и затлъстяването при бъбречно трансплантирани болни. Дисертационният труд напълно отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за прилагането му и Правилника на МУ-София за придобиване на НОС „Доктор“ по научната специалност „Нефрология“ и препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват положително.

19.7.2018г

Проф. д-р Б. Делийска, дмн

